

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **K. B. (B.)**

uniewinnionego od popełniania czynu z art. 286 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 8 grudnia 2022 r.,

kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 27 maja 2021 r., sygn. akt IV Ka 166/21,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Oświęcimiu

z dnia 12 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 43/18,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

**2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego, w tym jego
wydatkami w kwocie 20,00 złotych, obciążyć oskarżyciela
posiłkowego R. Ż.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 43/18, K. B. został na uniewinniony od popełnienia zarzuconego mu w akcie oskarżenia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., mającego polegać na tym, że „dnia 23 maja 2012 r. w C., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził pokrzywdzonego R. Ż. w błąd odnośnie zamiaru wywiązania się z zobowiązania, w ten sposób, że podczas transakcji sprzedaży uprzednio oferowanych na stronach internetowego portalu [...]

maszyn w postaci: automatycznej formowarki do produkcji zakładek [...] firmy [...], numer fabryczny [...], rok produkcji 1992, automatycznej formowarki do produkcji zakładek [...] firmy [...], numer fabryczny [...]1, rok produkcji 1992, automatycznej ścinarki do zakładek firmy [...] model [...], dwóch sztuk zawijarek firmy [...]1 rok produkcji 2005, model R.1, dostarczył maszyny niezgodne z zamówieniem tj. innego typu, innego roku produkcji oraz mniejszej wartości, a to: dwie automatyczne formowarki do produkcji zakładek firmy [...] rok produkcji 1981, ścinarkę firmy [...]2 typ [...] nr fabryczny[...], zawijarki [...]1 – R.2 i R.3 z 1996 roku, czym doprowadził R. Ż. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o łącznej wartości 187.727 zł”.

Sąd Okręgowy w Krakowie, po rozpoznaniu wywiedzionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, na niekorzyść oskarżonego apelacji, w której skarżący podniósł zarzuty obrazy przepisów postępowania (art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k.) oraz błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, które miały wpływ na treść orzeczenia (art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k.), wyrokiem z dnia 27 maja 2021 r., sygn. akt IV Ka 166/21, utrzymał zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego na niekorzyść K. B. wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego. Zaskarżając w całości wskazany wcześniej wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie zarzucił kwestionowanemu orzeczeniu „rażące naruszenie przepisów prawa materialnego mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. art. 286 § 1 k.k., poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu przez Sąd II instancji, że:

- pełnienie funkcji kierowniczej i w konsekwencji brak wykonywania czynności faktycznych związanych z załadunkiem maszyn tj. realizacją zawartej umowy uniemożliwiają popełnienie czynu zabronionego z art. 286 k.k., tj. oszustwa, w postaci wprowadzenia osoby w błąd odnośnie zamiaru wywiązania się ze zobowiązania i doprowadzenia osoby trzeciej, czyli kontrahenta do niekorzystnego rozporządzenia mieniem,
- brak osobistego uczestnictwa w procesie załadunku i transportu przedmiotowych maszyn, tj. realizacji umowy, powoduje, że odpowiedzialność Oskarżonego może być rozstrzygana jedynie w procesie cywilnym,

- zachowanie Oskarżyciela posiłkowego polegające na braku osobistego nadzorowania wykonania umowy ma wpływ na ewentualną ocenę zamiaru popełnienia czynu z art. 286 k.k.,
w sytuacji gdy, dla przypisania sprawcy odpowiedzialności za popełnienie przestępstwa z art. 286 k.k. nie ma znaczenia jaką funkcję pełni osoba zawierająca umowę i zaciągająca tym samym zobowiązanie, ale działanie tej osoby w celu osiągnięcia korzyści majątkowej skutkujące bezpośrednio doprowadzeniem innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym majątkiem za pomocą wprowadzenia jej w błąd co do zamiaru zrealizowania umowy, m.in. poprzez przesyłane informacje, szczegółowe i indywidualne oznaczenia przedmiotu umowy, zdjęcia i film przedmiotu umowy, a także to, jakimi faktycznie maszynami dysponował Oskarżony w chwili zawierania z Oskarżycielem posiłkowym umowy oraz zachowanie Oskarżonego po zawarciu takiej umowy, jak również dla w/w czynu zabronionego nie ma znaczenia zachowanie Oskarżyciela posiłkowego przejawiające się w zachowaniu znaczenie wyższej staranności, w konsekwencji niezasadne przyjęcie, że Oskarżony z uwagi na brak wykonywania czynności faktycznych związanych z realizacją przez niego zawartej umowy z Oskarżycielem posiłkowym, jako osoby pełniącej funkcję kierowniczą w zakresie załadunku maszyn będących przedmiotem umowy powodują, że nie może odpowiadać za popełnienie czynu z art. 286 k.k., a w konsekwencji niesłuszne uniewinnienie Oskarżonego od zarzucanego mu czynu”.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację Prokurator, wniósł o uznanie jej za oczywiście bezzasadną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez oskarżyciela posiłkowego kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k., co umożliwiło jej oddalenie na posiedzeniu.

Stosownie do treści art. 519 k.p.k. kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie. Oznacza to, że podniesione w niej zarzuty powinny wskazywać na uchybienia popełnione przez ten właśnie sąd, a nie przez sąd pierwszej instancji. Tymczasem zarzut ujęty w kasacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego sygnalizuje wadliwość orzeczenia Sądu Rejonowego w Oświęcimiu, ponieważ to ten Sąd stosował przy wyrokowaniu przepisy prawa materialnego i uznał, że oskarżony w sprawie K. B. swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion przestępstwa ujętego w art. 286 § 1 k.k. Trafnie zauważył wobec powyższego prokurator w odpowiedzi na kasację, że gdyby zachodziła konieczność zastosowania konkretnego przepisu prawa materialnego przez Sąd Okręgowy w Krakowie, a Sąd nie zastosowałby tego przepisu, wówczas można by zasadnie podnosić zarzut obrazy prawa materialnego. Tymczasem w realiach niniejszej sprawy takie naruszenie nie miało miejsca.

Nadto należy zauważyć, że zarzut sformułowany w *petitum* kasacji tylko pozornie sygnalizuje obrazę prawa materialnego, zaś w istocie, uwzględniając treść uzasadnienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia, wskazuje na błąd w ustaleniach faktycznych. Tym bowiem, a więc błędem co do faktów, jest ustalenie i to przez sąd *a quo*, braku po stronie oskarżonego wypełnienia znamion strony podmiotowej zarzucanego mu występku oszustwa. Wobec takiego stanu rzeczy wypada przypomnieć skarżącemu utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko w kwestii formułowania w kasacji zarzutu rażącej obrazy przepisów prawa materialnego polegającej na jego wadliwym zastosowaniu lub niezastosowaniu, w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie można mówić o naruszeniu przepisów prawa materialnego w sytuacji, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za jego podstawę (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 listopada 2017 r., II KK 346/17, z dnia 4 stycznia 2017 r., III KK 379/16). Zauważenia w tym kontekście również wymaga, że w apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego od wyroku Sądu Rejonowego w Oświęcimiu nie został podniesiony zarzut obrazy prawa materialnego, a inne zarzuty, w tym wskazany na wstępie niniejszego uzasadnienia zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Zaskarżony wyrok został w całości

utrzymany w mocy. Wobec powyższego nie jest poprawne postawienie w kasacji zarzutu naruszenia art. 286 § 1 k.k., ponieważ Sąd Okręgowy w Krakowie przy wyrokowaniu tego przepisu nie stosował.

Co więcej trzeba wreszcie przypomnieć skarżącemu, że postępowanie kasacyjne nie stanowi procedowania, które ma ponawiać kontrolę odwoławczą. Sąd kasacyjny nie weryfikuje poprawności oceny poszczególnych dowodów i poczynionych na ich podstawie ustaleń faktycznych, ponieważ do jego kompetencji nie należy kontrola instancyjna, która spoczywa wyłącznie na Sądzie drugiej instancji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 maja 2015 roku, sygn. IV KK 430/14, z dnia 3 lutego 2021 r., II KK 8/21).

Brak zarzutów skierowanych przeciwko wyrokowi Sądu odwoławczego oraz próba skłonienia Sądu Najwyższego do kontroli – pod pozorem naruszenia prawa materialnego – ustaleń faktycznych poczynionych w tej sprawie przez sąd *meriti*, nie zaś przez Sąd drugiej instancji, a tym samym zignorowanie ustawowych podstaw kasacji określonych w art. 523 § 1 k.p.k., implikowało oddaleniem kasację pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jako oczywiście bezzasadną, gdyż nie wykazano w niej rażącego naruszenia prawa, którym byłby dotknięty wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu w postępowaniu kasacyjnym ma swoje umocowanie w przepisach art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[as]

I.n